TUNTURILATU 4/2023

Hanna Sinilehto

Karun kaunista ja jylhää maisemaa Isdalenin polulla.

Ruskan alkua ihailemassa 4

Pahaojan kämpällä 3

Historiaa tutkimassa 5

Uudet sudet lankuttamassa 6

Marastojoen "maahinen" 9

Kansallispuiston juhlissa 12

Kohti uutta toimintavuotta

Vuosi alkaa olla lopuillaan ja pitänee tehdä pieni katsaus menneeseen vuoteen.

Kaiken kaikkiaan vuosi on ollut tapahtumia täynnä. Kerhoilla on ollut runsaasti tapahtumia, retkiä, vaelluksia ynnä muita enemmän tai vähemmän perinteisiä tapahtumia.

Vaativuustaso vaihteli tunturisusivaatimukset täyttävistä vaelluksista helppoihin, muutaman kilometrin viikonloppuretkiin. Kaikkia näitä tarvitaan.

Näkisinkin, että meidän vahvuutemme on – ja tuleekin olla – monipuolisuus, jotta kukaan, uusi tai vanha jäsen, ei tuntisi oloaan ulkopuoliseksi. Onkin tärkeää, että jos retkelle tai muuhun tapahtumaan tulee uusi jäsenkandidaatti, hänet tulee toivottaa tervetulleeksi ja saada tuntemaan itsensä joukkoon kuuluvaksi.

Ja eipä unohdeta koulutusta. Vaikka meillä onkin vankka kokemus retkien ja vaellusten vetämisessä ja näihin osallistumisessa, on aina henkilöitä, jotka eivät välttämättä uskalla lähteä edes yhden yön retkelle ilman jonkintasoista muodollista koulutusta.

Tietoa tarvitaan varusteista, vaatteista, olosuhteista kulkemisesta ja niin edelleen. Näitä koulutuksia meidän tulisi lisätä.

Helpohko polku kouluttamiseen on Suomen Ladun järjestämät Ohjaajakurssit.

Meidän sydäntämme lähinnä lienevät Rakastu Retkeilyyn- ja Rakastu Talviretkeilyyn-ohjaajakurssit. Näitä järjestetään ympäri maata.

Kannattaa muistaa, että jokaisella kerholla on kaksi maksutonta paikkaa näihin. Kursseilla tapaa myös lajitovereita, joilta saa vertaistukea ja joille voi jakaa omia kokemuksia.

Hyvässä tapauksessa pääsisimme jopa kouluttamaan muiden Latuyhdistysten jäseniä ja näin markkinoimaan omaa toimintaamme. Pitäkääpä mielessä.

Näillä puheilla kohti uutta, toiminnallista talvea ja parempaa uutta vuotta.

Toivoo Paavo

TUNTURILATU

Tunturilatulaisten jäsenlehti, joka ilmestyy neljä kertaa vuodessa. Lehti postitetaan jäsenille Latu & Polku -lehden kanssa.

Julkaisija: Tunturilatu ry
Päätoimittaja:
Paavo Ahonen
Veitsitie 14 A 9, 01640 VANTAA
puh.040 527 4639, pkahonen@gmail.com
Toimitussihteeri:
Satu Ojala,
puh. 050 5234 844, osatu7997@gmail.com
Tiedotustoimikunta 2023:
Satu Ojala (pj), Paavo Ahonen, Iitu Gerlin, Mikko Suominen, Taina Jääskeläinen.
sähköposti: tiedotus@tunturilatu.fi
Ilmoitushinnat:
0,60 euroa pmm, ¼ sivu 290 euroa, ½ sivua 540 euroa, koko sivu 900 euroa
Sivunvalmistus ja taitto:
Huittisten Sanomalehti Oy
Asemakuja 2, 32700 HUITTINEN
Painopaikka:
Sanoma Manu, Tampere
Ilmestymisaikataulu 2024:

Numero	Aineistopäivä	Lehti jäsenillä
1	**23.1.**	**1.3.**
2	**23.4.**	**31.5.**
3	**30.7.**	**6.9.**
4	**29.10.**	**5.12.**

Osoitteen- ja nimenmuutokset:
Suomen Ladun jäsenpalvelun kautta,
puh. 09 8567 7450 tai
jasenpalvelu@suomenlatu.fi
tai postitse:
Suomen Latu ry,
Jäsenpalvelu,
Olympiastadion
Paavo Nurmen tie 1,
00250 Helsinki

SUOMEN LATU

Vuoden 2024 ensimmäinen lehti
ilmestyy 1. maaliskuuta.
Aineistot tähän lehteen on toimitettava 23.1.2024 mennessä osoitteella osatu7997@gmail.com

KANNESTA KANTEEN

Päiväretkille Lapin metsiin ja tuntureille

Harri Ahonen: Lapin retkeilyreitit, 160 s. Julkaisija: Tammi

Retkeilykirjoja ilmestyy tasaiseen tahtiin. **Harri Ahonen** on tuottelias retkeilyoppaiden kirjoittaja. Hän on myös kolunnut kaikki kuvaamansa reitit, mikä kertoo reittien omakohtaisesta tuntemisesta.

Nyt hän on koonnut kansien väliin 225 päiväreittiä, jotka ovat patikoiden kuljettavissa.

Kirja on siitä erikoinen, että reitit on merkitty viidellä vaikeustasomerkillä. Kaikki reitit eivät ole merkittyjä ja merkityt reitit löytyvät kirjasta. Mukana on patikkapolkuja, pyöräreittejä ja esteettömiä reittejä. Lyhimmillään reitit ovat muutaman sadan metrin mittaisia ja pisimmillään muutaman kymmenen kilometriä pitkiä.

Jo sisäkansilla on nähtävillä kartta reiteistä Etelä-Lapista Pohjois-Lappiin. Kohteet on esitelty alueittain: Etelä-Lappi, Tornionjokilaakso, Itä-Lappi, Tunturi-Lappi ja Pohjois-Lappi.

Johdanto-osassa Ahonen kertoo, miten hän sai idean tämän kirjan tekoon Norjan Rástegáisán huipulla. Aluksi kerrotaan, miten Lappiin voi matkata, miten yövytään ja miten liikutaan kansallispuistoissa. Tärkeää tietoa on hyönteisistä, säästä ja reittien vaativuustasosta.

Jo Etelä-Lapissa on kymmeniä retkeilyreittejä ja esimerkiksi Rovaniemen alueella 20. Tunturi-Lapissa Levi-Ylläs-alueella on peräti 30 reittiä. Pallastunturi-Hetta-alueella 22 reittiä. Ja Utsjoellakin 14 reittiä. Näistä kohteista osa on lyhyitä pistäytymisiä lintutorneille tai luontokohteille. Moni on tuttu nimeltään, mutta paljon on uusia kohteita käytäväksi.

Kaikista kohteista on teksti ja monesta on myös valokuvia, jotka tekijä on kuvannut vuosina 2020–2022. Teksteissä on kerrottu matkan pituus, onko reitti merkitty, kulttuurireitti ja onko se esteetön.

Tähtien määrä kertoo, onko reitti helppo vai vaativa. Vähän aikaa menee ennen kuin reitit symboleineen aukeavat. Moni on käynyt Saanalla ja matkaa tulee 9,2 km, vaativuustaso on kohtalainen, reitti on merkitty ja laella on komea näkymä. Portaita on 213.

Kuvat ovat monipuolisia, joskin osin vähän pieniä ja niiden informaatioarvo jää vähäiseksi, kun on esimerkiksi kaksi metsäkuvaa vierekkäin. Kirjalla on painoakin ja varmasti näppärin on kuvata reitti ja sitten matkaan. QR-koodi olisi tuonut paljon lisämahdollisuuksia kirjan käyttäjälle.

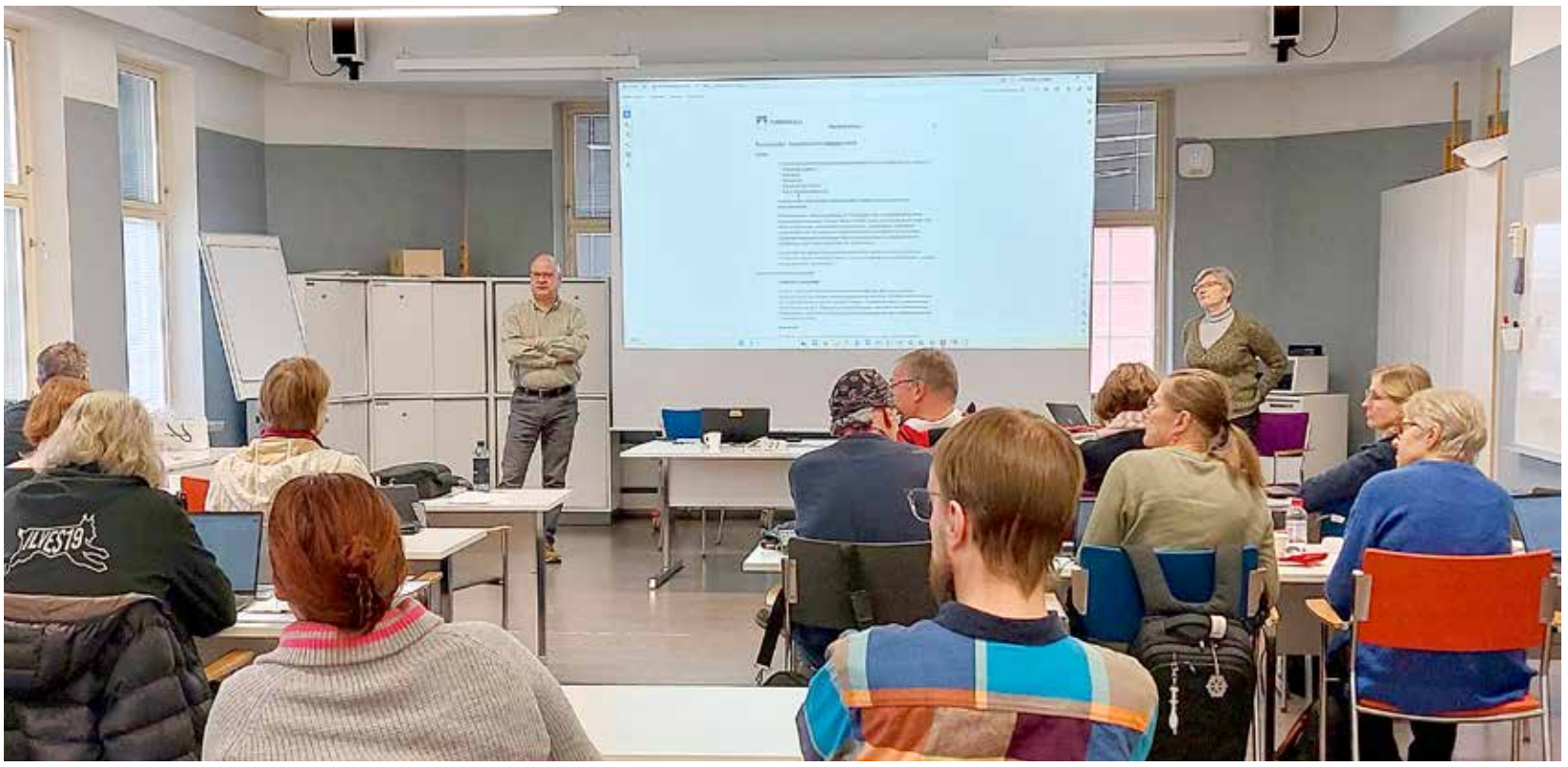
Hyvä kirja retkeilyreiteistä, joita ei näin laajasti ole ennen kansiin kirjattu.

Antti Karlin

Harri Ahosen kirja retkeilyreiteistä on Tammen kustantama.

Toimihenkilöt koulun penkillä Tampereella

Tunturiladun puheenjohtaja Paavo Ahonen kertoi toimihenkilöille Tunturiladun hallituksen toiminnasta, strategiasta ja tulevaisuustoimikunnan suunnitelmista tuleville vuosille.

Iso joukko Tunturiladun hallituksen jäseniä ja toimihenkilöitä sekä kerhojen uusia ja vanhoja aktiiveja kokoontui Tampereelle toimihenkilökoulutukseen.

Päivän tavoitteena oli tutustua puolin ja toisin sekä tutustua järjestön toimintaan. Paikalla oli edustus kahdeksasta kerhosta.

Puheenjohtaja **Paavo Ahonen** esitteli Tunturiladun hallituksen toimintaa ja strategiaa sekä tulevaisuustoimikunnan suunnitelmia tuleviksi vuosiksi. Moni yksityiskohta puhutti paikalla ollutta väkeä ja uusiakin ideoita kirjattiin muistiin.

Susivaliokunnan osuudessa **Anja Kylävalli** mainitsi kerhojen välisen yhteistyön eritasoisten vaellusten järjestämisessä sekä niistä tiedottamisen tärkeyden.

Webinaarit ovat kiinnostaneet kovasti ja niillä on ollut paljon myös yhdistyksen ulkopuolisia kuulijoita.

Tiedotus ja viestintä Tunturiladun ja kerhojen toiminnasta on tärkeää. Nykypäivänä merkittävä osa viestinnästä jaetaan sosiaalisessa mediassa. Silti perinteiset tiedotuskanavat, kuten vaikkapa lehti ja nettisivut, ovat tärkeä osa yhteisöllisyyttä. Tiedotustoimikunnan edustajat **Taina Jääskeläinen** ja **Iitu Gerlin** kertoivat asiasta.

Tunturiladun kämppäisäntä **Erkki Maununen** kertoi kämppätoimikunnan terveiset.

Tunturiladun kämpät ovat näkyvä ja tärkeä vetovoimatekijä sekä nykyisille että uusille jäsenille. Kämpät eivät pysy loistokunnossa itsestään ja kämppätoimikunta toivookin aktiivisuutta erityisesti kämppien käyttäjiltä ja avaimenhaltijoilta kämpätalkoisiin osallistumisesta.

Erityistä ammattitaitoa talkoissa ei tarvita, tärkeimmät työt kämppäviikon aikana ovat ylläpitokorjaukset, puuhuolto sekä siivous.

Taloudenhoitaja **Inka Helenius** kertoi yhdistyksen matkalaskukäytännöistä sekä virallisten paperien arkistoinnista.

Koulutustoimikunnan osuudessa **Hanna Sinilehto** esitteli, mitä koulutusmuotoja Tunturiladulla, Suomen Ladulla ja Opintokeskus Siviksellä on tarjota yhdistyksille ja jäsenille. Seuraava toimihenkilökoulutus paikan päällä tavaten on jälleen kahden vuoden kuluttua, mutta välivuonna kokoonnutaan etänä käsittelemään ajankohtaisia asioita.

Koulutustoimikunta
Hanna Sinilehto

LAPIN AUTIOTUVAT

Pahaojan kämppä

Sotajoen Kultakartanon päärakennus eli Pahaojan kämppä on nykyään museoitu. Taaempana on Pahaojan suu ja koivikon kätkössä sauna sekä Sotajoen ylitse vievä riippusilta.

Pahaojan kämppä sijaitsee Ivalojokeen etelästä virtaavan Sotajoen keskivaiheilla itärannan tasanteella, vastapäätä Pahaojan suuta.

Kaksihuoneinen kämppä rakennettiin vuoden 1925 paikkeilla kahdessa osassa. Toisen puoliskon hirret uitettiin Sotajokea pitkin Vuijeminojalta.

Kämpän rakennutti Lapin Kulta Oy:n osakas **Heikki Kivekäs**. Hän oli kova puhumaan ja valehtelemaan, joten hän sai rahoittajia monille suurisuuntaisille kullanhuuhdontayrityksilleen. Tällä Sotajoen Kultakartanoksikin kutsutulla alueella oli parhaimmillaan useampia rakennuksia: työmiesten asunto, paja, varastoaittoja ja sauna. Suurien unelmien toteuttamiseksi hankittiin höyrykone ja rakennettiin kaivosrata, jolla tuhannen litran kuuppavaunu kuljetti maata huuhtomaränniin lähelle.

1940-luvun lopulla Pahaojan suun lähellä huuhtoi aktiivisemmin **Heikki Kokko**. Hän keräsi kumppaniensa kanssa saksalaisten miinoja ja räjäytti niillä Sotajoelle 300 metriä pitkän kanavan niemen poikki. Näin he pääsivät kaivamaan padotun pääuoman pohjia.

Kokko ja **”Vihainen” Seppänen** saivat kerran verkolla mielettömästi ahvenia, puolen tuhatta pientä sinttiä. Niiden verkosta irrottaminen olisi kestänyt ikuisuuden, joten he paiskasivat kalat verkkoineen kuuppavaunuun ja keittivät siinä kalasopan.

Tupaa ovat kunnostaneet aikaisemmin Kultalasäätiö sekä myöhemmin Metsähallitus, jolle tupa siirtyi 1990-luvun lopulla.

Kämppä oli autiotupana ja vuokratupana kymmeniä vuosia, aina vuoteen 2019 asti, jolloin se museoitiin ja majoittuminen kiellettiin. Myös alueen muut rakennelmat sekä koneet ovat suojeltuja. Ajokelpoinen tie tulee kämpän lähelle.

Vuoden 1977 heinäkuussa vaelsin Ivalojoelle ja Sotajoelle tutustumaan historiallisiin kullanhuuhdonta-alueisiin. Kuljin Purnumukasta luoteeseen karttaan merkitylle Vuijemin kämpälle josta oli vain perustukset näkyvissä. Seurasin poroaitaa länteen päin ja yllättäen osuin uuteen Kiviojan porokämppään (palanut 2000-luvun alkupuolella).

Etsin Rovasen ”maantien” eli viitoitetun sekä pitkostetun polun Kitisen Rovasesta (jäi Porttipahdan altaan pohjalle) Ivalojoen Kultalaan. ”Maantie” valmistui 1870-luvulla kultaryntäyksen aikoihin. Polku oli monin paikoin jo kadonnut, mutta vanhan kartan mukaan se aina löytyi.

Kultalassa kokeilin kullanhuuhdontaa vaskoolilla ja löysinkin useita hengettömiä ja luteen kokoisen hipun. Vaelsin sitten Patatunturin kautta Pahaojan kämpälle, valmistin ruokani pihamaan nuotiosijalla ja meni nukkumaan tilavaan kämppään.

Ennen puolta yötä heräsin oven kolahdukseen ja kurkistin ikkunasta ulos. Nuotiolla oli tuttuja ihmisiä kahvistelemassa. Siinä oli Tunturiladun kämppäisäntä **Huttus-Pekka** sekä **Rauni** ja **Veikko Määttä**, Kiilopään Tunturikeskuksen hoitajat.

Meillä oli jo toinen pannullinen kahvia menossa, kun paikalle tuli humalainen kultamies. Hänellekin tarjottiin kahvia ja hän laittoi omasta pullostaan runsaasti ”kermaa” lisukkeeksi. Kahvi meni vähitellen kultamiehen päähän ja hänestä tuli puhelias rehentelijä. Repustaan hän otti parabellumin näköisen pistoolin, tähtäili sinne tänne ja uhkasi ammuskella. Huttus-Pekka rauhoitteli kultamiestä joka pian hiljenikin jurottamaan. Aamuyöstä vieraat lähtivät pois ja minä menin tupaan nukkumaan.

Aamulla menin ulos ja näin, että nuotio oli sammunut ja niin oli kultamieskin nuotion viereen. Keittelin kahvit ja kultamies alkoi heräillä. Hän alkoi touhuamaan Ivalojoen Kultalaan lähtöä. Pyysi minulta, että jos talutan hänet Sotajoen sillan ylitse, niin sitten hän osaa polkua pitkin Kultalaan. Kun kauniisti pyydettiin, niin käsikynkkää menimme huojuvan sillan ylitse. Kultamies alkoi sitten yksin kavuta jyrkkää irtokivistä polkua ja vaikka hän muutaman kerran vieri alaspäin kivet kolisten, niin lopulta hän pääsi ylös tasamaalle.

Parissa päivässä kuljin Tankavaaraan ja osallistuin kullanhuuhdonnan MM-kisoihin. Siellä kuulin, että neljä päivää minun jälkeeni presidentti Kekkonen ja kymmeniä arvovaltaisia vieraita oli ollut entisöidyn Kultalan Kruunun Stationin juhlallisessa vihkimistilaisuudessa. Sinne se humalainen kultamieskin oli pyrkinyt ja kun kyselin muilta, niin perille oli kuulemma päässyt.

Joutenkulkija jostakin

Alkavan ruskan vaellus Rostadalenista Kilpisjärvelle 2.–9.9.2023

Hanna Sinilehto

Tunturijoogassa mieli ja kroppa palautuu.

Isdalenin jäätikkö pilkistää pilvien alapuolelta.

Suojaväriinsä luottava harmaasävyinen kiiruna päästi yllättävän lähelle.

Vain kaksi käyrää kartassa joen poikki – Pältsan putous jää monelta huomaamatta.

Karu ja kivinen Isdalen on jyrkkien tunturiseinämien ympäröimä, yli 1000 metriä merenpinnasta.

Kolbmalaiselle tarjoutui oiva tilaisuus päästä kiinnostavaan retkimaastoon, kun pääsimme mukaan Tampereen Taivaltajien ruskamatkalle Kilpisjärvelle. Bussikuljetus nimittäin jatkoi vielä sieltä eteenpäin aina Norjan Rostadaleniin ja tilaisuutta hyödynsi yhteensä neljä eri vaellusporukkaa Taivaltajista ja Kolbmasta.

Etäisyys linnuntietä lähtö- ja maalipaikan välillä ei ole kovin pitkä – kolme päivää suorinta tietä – kuten eräs norjalainen kummeksui meidän viikon suunnitelmia.

Mutta meillä olikin sitten aikaa tutkia kaikki mutkat matkan varrelta.

Rostadalenista bussikelpoisen tien kääntöpaikalta lähdettiin nousemaan polkua pitkin kohti Rostan kämppää ja sieltä edelleen retken korkeimpaan pisteeseen Isdaleniin yli tuhanteen metriin.

Pari päivää pelkkää ylämäkeä täydellä rinkalla puuskututti kovasti. Onneksi maisemat ja laakson kasvillisuus on hienoa, joten oli hyviä syitä pysähdellä usein.

Isdalen on kokemisen ja näkemisen arvoinen kaikessa karuudessaan, poikkesimme myös katsomassa jäätikköä ylhäällä kivikoiden takana.

Alamäkeen mentiin taas meren puolella ja huomattavan vihreää maata oli melko korkeallakin ja joitain kukkiakin vielä. Kovin aukeaa myös, mikä huomattiin, kun myrskytuuli riepotteli yöllä telttoja. Onneksi selvittiin vain yhdellä katkenneella narulla ja unettomalla yöllä.

Gappohyttan jälkeen suuntasimme kesäpolkua kohti Pältsan tupaa jääkautisella harjanteella kulkien. Syksyn lähestyminen antoi merkkejä itsestään, kun hienoinen sade värjäsi ympäröivät puolitoistatonniset huiput valkoisiksi.

Pältsan kämpällä päästiin saunaan ja tukevien seinien sisälle nukkumaan ja odottelemaan tuulen tyyntymistä. Välipäivänä ei toiveistamme huolimatta ollut järkevää yrittää Pältsan huiputusta kovan tuulen vuoksi. Kävimme sen sijaan retkellä Pältsan putouksella ja laaksossa vuorten välissä.

Pältsalta suuntasimme Duoibalin tunturiylängön poikki kohti Kolmen valtakunnan rajapyykkiä ja Kuohkimajärveä. Ylänkö on jokseenkin karua, mutta silti varsin hyväkulkuista. Reitillä on monta ylä- ja alamäkeä, onneksi rinkka alkoi olla jo kevyt.

Viimeisenä vaelluspäivänä kuljimme Mallan luonnonpuiston läpi Kilpisjärvelle. Vaellusviikolla paras ruska oli nähtävissä Kilpisjärven ympäristössä. Maaruska oli vaatimaton ylipäätään ja muualla ei juuri puita ollut kaan. Maisemat ovat uskomattoman hienot, jyrkät ja jylhät vuoret sekä kymmenien metrien korkuiset putoukset rinteillä, meren läheisyyden mahdollistava vehreys ja luonnonvoimien, etenkin tuulen rajuus jäivät mieleen.

Kiitos mahtavalle vaellusporukalle

Hanna Sinilehto

PETIPAIKKAVARAUKSIA 2023/2024

VANHA KÄMPPÄ (10+4 paikkaa)

16.3.–23.3.	Owla (14/14)
23.3.–30.3.	Jäsenvaraus (2/14)
30.3.–6.4.	Logi (14/14)
6.4.–10.4.	Jäsenvaraus (2/14)
1.6.–8.6.	Kämppätoimikunta, talkoot (14/14)

SUSI-OSKARI (5 paikkaa)

12.3.–23.3.	Jäsenvaraus (2/5)
22.3.–23.3.	Jäsenvaraus (1/5)
28.3.–2.4.	Jäsenvaraus (5/5)
4.4.–14.4.	Jäsenvaraus (5/5)
20.4.–27.4.	Jäsenvaraus (5/5)
1.6.–8.6.	Kämppätoimikunta, talkoot (5/5)
7.9.–14.9.	Jäsenvaraus (5/5)

KOIRA-OSKARI (5 paikkaa)

28.12.–31.12.	Jäsenvaraus (1/5)
31.12.–1.1.	Jäsenvaraus (2/5)
11.3.–23.3.	Jäsenvaraus (2/5)
23.3.–6.4.	Jäsenvaraus (5/5)
7.4.–14.4.	Jäsenvaraus (5/5)
1.6.–8.6.	Kämppätoimikunta, talkoot (5/5)
10.6.–17.6.	Jäsenvaraus (5/5)

SUSI-KIISA (8 paikkaa)

8.6.–14.6.	Kämppätoimikunta, talkoot (8/8)
14.6.–21.6.	Jäsenvaraus (8/8)
27.7.–3.8.	Jäsenvaraus (8/8)

SUSI-TALAS (10 paikkaa)

30.12.–6.1.	Jäsenvaraus (2/10)
13.1.–20.1.	Geatki (10/10)
8.3.–14.3.	Jäsenvaraus (10/10)
14.6.–21.6.	Kämppätoimikunta, talkoot (10/10)
7.9.–14.9.	Logi (10/10)
14.9.–21.9.	Vihtta (10/10)

Aihkin varauksia 2023/2024

24.12.–29.12.	Jäsenvaraus
12.1.–22.1.	Jäsenvaraus
6.3.–16.4.	Jäsenvarauksia
18.4.–25.4.	Jäsenvaraus
1.6.–8.6.	Kämppätoimikunta, talkoot
17.6.–24.6.	Jäsenvaraus
14.9.–21.9.	Jäsenvaraus

Ajan tasalla olevat petipaikkavaraukset löytyvät verkkosivuilta kämppien varauskalentereista.

ALUE- JA AVAINMAKSUT 2024

Kiinteistöjen aluemaksut
(koskevat myös päiväkäyntejä jos käyttää palveluja):

- **Susikyrö (viite 5050)** aluemaksu jäsenille **10 €/vrk/hlö**, ei-jäsenille **15 €/vrk/hlö**
- **Susi-Kiisa (viite 7090)** aluemaksu jäsenille **7 €/vrk/hlö**, ei-jäsenille **10 €/vrk/hlö**
- **Susi-Talas (viite 6020)** aluemaksu jäsenille **7 €/vrk/hlö**, ei-jäsenille **10 €/vrk/hlö**
- Aluemaksua ei peritä alle 12-vuotiailta lapsilta.
- Aluemaksut suoritetaan kämpissä oleviin lippaisiin tai kämpän viitenumerolla Tunturiladun tilille **FI11 4108 0010 3176 86**.

Aihki (viite 8060)
vuokra **33 €/vrk/koko mökki.**

Varaustenhoitaja sekä avainanomukset ja -palautukset

Sirpa Alapuranen, p. 050 597 5811,
Vallikatu 5–7 A4, 02650 Espoo
sirpa.alapuranen(at)luukku.com
varaukset(at)tunturilatu.fi

Viikkomaksut
(koskee kämpän kaikkien petipaikkojen varaamista 5/6/7 vuorokautta):

- **Susikyrö vanha kämppä 600 € (viite 5050)**
- **Susi-Oskari 250 € (viite 5050)**
- **Koira-Oskari 250 € (viite 5050)**
- **Susi-Kiisa 280 € (viite 7090)**
- **Susi-Talas 350 € (viite 6020)**

Koko kämpän varaus alle 5 vrk päivähinnalla (=jäsenen aluemaksu x kämpän paikkamäärä x vuorokausimäärä)

Susikyrön autonlämmitystolppien käyttö **2 €/lämmityskerta** (4 tuntia).

- Auton lämmitystolppien käyttömaksu maksetaan joko Tunturiladun tilille **FI11 4108 0010 3176 86 (viite 5050)** tai Pekan Oskarin eteisessä olevaan lippaaseen ja merkitään sähkön käyttäjän nimi samassa paikassa olevaan vihkoon.

Kämppäavaimet

- Kämppäavaimen lunastusmaksu on **130 €**. Avaimen palautuksen tapahduttua maksua ei palauteta. Avainanomuslomake löytyy verkkosivuilta kohdasta kämppäavaimen lunastus.

Hannu Liljamo

Jehhkatsin rinteellä pudonneen lentokoneen jäännöksiä.

Owla vaietun arktisen sodan jäljillä

Ryssänpolun päähän rekonstruoitu bunkkeri.

Syksyllä 1942 yhdeksän saksalaisen Junkers-pommikoneen muodostelma matkasi Norjasta Kilpisjärven yli kohti itärintamaa. Yksi koneista alkoi savuta ja menetti korkeuttaan. Kone teki pakkolaskun Kilpisjärvellä Jehhkatsin rinteelle, nykyisin Saanan luontopolun varrelle.

Koneen lastina olleet pommit räjähtivät. Neljän hengen miehistöstä kaksi kuoli välittömästi, kolmas menehtyi myöhemmin maantien varressa. Neljäs pääsi sairaalahoitoon Norjaan ja selviytyi.

Lentokoneen jäänteet kohtasimme Owlan römppäviikon ensimmäisenä retkipäivänä Jehhkatsin rinteellä. Owla on viettänyt römppäviikoja loppusyksyn ilmoissa Kilpsijärvellä, Ruotsissa Abiskossa ja Svenska Turisförengin tunturimökeillä sekä Norjassa Den Norske Turistföreningenin tunturimökeillä.

Tämänkertaisella viikolla oli mahdollisuus seurata ja muistella mennyttä arktista sotaa. Kolmena iltana kertasimme näitä tapahtumia katsomalla Kilpisjärven Biologisella asemalla Ylen Areenasta kuusiosaisen Vaietut arktiset sodat -dokumenttisarjan.

Norjassa seurasimme Ryssänpolkua, joka on tunnettu myös Ryssäntienä, Bollmannintie-retkeilyreitillä lähellä Skibotnin kylää.

Nimet viittaavat synkkään sotahistoriaan, josta tie tai polku vuorenrinteessä on saanut alkunsa. Omasvuonon Bollmannintie rakennettiin toisen maailmansodan lopulla Suomesta Norjaan vetäytyvien saksalaisjoukkojen toimesta osaksi niin kutsuttua Yykeän puolustuslinjaa eli Lyngen-linjaa, jonka tarkoitus oli olla viimeinen puolustuslinja, joka pysäyttäisi neuvostojoukot.

Tien virallinen nimi tulee Bollmann-nimisestä työnjohtajasta. Tien rakensivat kuitenkin venäläiset, jugoslavialaiset ja puolalaiset sotavangit, joita oli rakennusvaiheessa joidenkin lähteiden mukaan jopa 350. Vain 18 heistä jäi henkiin.

Reittiä kulkiessa ei jää epäselväksi, miksi tien rakentaminen vei niin monelta hengen: kivien ja muiden rakennusmateriaalien ja -tarvikkeiden kuljettaminen käsivoimin esimerkiksi kotikärryin jyrkkää vuorenrinnettä pitkin kuulostaa täysin mahdottomalta tehtävältä.

Arktisen talven ja sodan olosuhteet tietäen tien rakentaminen tuntuu entistä vaikeammalta operaatiolta.

Vaietut arktiset sodat -dokumenttisarja kertoo myös Omasvuonon Malinitzin kohtalokkaasta vankileiristä, joka otettiin käyttöön työleirinä marraskuussa 1944.

Sodan jälkeen leiristä löydettiin neljä ryhmähautaa, joissa oli yhtyeensä 143 vankiruumista. Leirillä oli jaettu vangeille lääkeruiskuissa tummaa ainetta. Silminnäkijät ovat muistelleet sodan jälkeen että moni vanki kuoli hetken päästä lääkeruiskujen jakamisen jälkeen.

Pohjois-Norjassa ja Suomen puolella Käsivarren seudulla on myös monia muita toiseen maailmansotaan liittyviä historiallisia nähtävyyksiä, raunioita ja sotajäännöksiä.

Matkalla Kilpisjärvelle voi piipahtaa myös vaikkapa Sturmbock Järämän linnoitusalueella. Yhtenäisiä linnotteita rakennettiin Käsivarren poikki Könkämäenolta Norjan puolelle saakka.

Juoksu- ja yhdyshautoja kymmeniä kilometrejä, korsuja, panssari-, raketinheitin- ja konekivääripesäkkeitä sekä ampumaulokkeita satoja. Lisäksi rakennettiin teitä, Kilpisjärven tietäkin.

Vuonna 1944 Suomen solmittua aselevon Neuvostoliiton kanssa alkoi Lapin sota. Saksalaiset alkoivat vetäytyä kohti Norjaa. Parhaimmillaan Järämässä oli asemissa 12 000 saksalaissotilasta.

Suomalaiset olivat seuranneet vetäytyviä saksalaisjoukkoja ja saapuneet Järämän linnoitteiden eteen marraskuussa 1944. Suomen joukot asettuivat Markkinan kylään, noin kahdeksan kilometrin päähän saksalaisista.

Muutamia kahakoita lukuun ottamatta varsinaista taistelukosketusta joukoilla ei ollut. Huhtikuun 27. päivänä 1945 saksalaiset poistuivat Suomesta Kolmen valtakunnan rajalla. Lapin sota oli päättynyt.

Loputkin römppäläiset poistuivat Kilpisjärveltä, lumisesta, sunnuntaina. Palataan römppäilemään vuoden päästä.

Hannu Liljamo
Lapinkävijät Owla

Uusin askelin ja voimin kohti tulevaa

Tunturiladun syyskokous ja susiaiset keräsi varsinais-suomalaisen kerhon Login vieraaksi nelisenkymmentä osanottajaa.

Lauantai käynnistettiin halllituksen kyselytunnilla, jossa nousivat esiin muun muassa nimenmuutosasiat, joita on pohdittu myös Suomen Ladussa. Latu-sana nimessä kun ei anna riittävää kuvaa järjestön toiminnasta tänä päivänä.

–Olemme kyselleet kansan tuntoja siitä, mitä toiminnassamme saisi olla enemmän, mitä vähemmän, jotta saisimme eväitä pitkän tähtäimen suunnitelmiin, totesi Tunturiladun puheenjohtaja **Paavo Ahonen**.

Nimenmuutostarvetta Tunturiladussa Ahonen pohjusti, että kerho-nimi on vanhahtava ja saattaa karkottaa nuorempia jäseniä pois.

–Kavtsissa olemme pohtineet Tunturivaeltaja-nimeä.

Kyseytunnilla nousi esiin kerhottomien asian edistäminen. Kerhot haluaisivat myös kolme kertaa vuodessa muistion hallituksen päätöksistä. Toimihenkilökoulutuksia toivottiin järjestettävän joka vuosi, joista joka toinen tapaaminen olisi etänä.

Hanna Sinilehto Kolbmasta toivoi vinkkejä tuleviin webinaareihin, joita susivaliokunta on jo parin viime vuoden aikana järjestänyt. Niillä on ollut hyvä suosio ja osallistujia on ollut myös Tunturiladun ulkopuolelta.

–Kutsukaa meitä kylään. Meillä on heikot telepatiayhteydet, joten emme voi tietää, mitä toiveita kerhoilla olisi, kannusti Paavo Ahonen.

Anja Kylävalli Logista on törmännyt siihen, että Tunturilatua pidetään ihmeseurana. Toimintaa olisi hyvä avata laajemminkin.

Järjestöpäällikkö **Kirsi Uusitalo** Suomen Ladusta kertoi Ladun tulevaisuuden visioista ja missiosta.

–Suomen Ladussa on 193 jäsenyhdistystä, Tunturilatu yksi niistä. Jäseniä näissä on yhteensä 90 000.

–Suomen Ladun vision painopistealueita ovat ulkoile, osallistu, vaikuta. Jaamme tietoa ja järjestämme monipuolista koulutusta. Missionamme on edistää vastuullista, ympärivuotista ulkoilua.

–Arvojemme mukaan kaikilla pitää olla mahdollisus ulkoiluun ja ulkoilemme ympäristöä kunnioittaen. Suomen Latu on kaikille avoin yhteisö, olemme rohkeita ja uudistamme toimintaamme sekä arvostamme vapaaehtoisuutta, sanoi Kirsi Uusitalo.

Hän kertoi myös uudesta jäsenrekisteristä, joka otettiin käyttöön tämän vuoden alussa. Sähköpostilasku ei ole kaikkia tavoittanut, mutta sen lisäksi jäsenille on lähetetty lasku kirjeellä ja sen perään kaksi karhukirjettä, jos maksua ei ole kuulunut.

Suomen Ladun järjestöpäällikkö Kirsi Uusitalo kertoi kokousväelle Suomen Ladun koulutuksesta ja materiaaliavusta. Iija Auterinen (vas.) Kolbmasta, Tunturiladun puheenjohtaja Paavo Ahonen ja Login puheenjohtaja Anja Kylävalli saamassa tarkempia ohjeita.

Kokouksen nuorin osanottaja, yhdeksän kuukauden ikäinen Leevi äitinsä Elli Lehtisen sylissä.

Va–Va–viikkoko?

Tuula Forström

Erkki, Seija ja Ari tauolla Nammalakurun kämpän vieressä.

Vakavat, vallattomat, vaivaiset tai vauhdikkaat vaeltajat lahjaviikon vietossa Susikyrössä.

1971 perustettu karhulalainen Tunturisusikerho on sittemmin muuttunut Tunturikerho Kuovzaksi.

Käytimme nyt Tunturiladulta saamamme 30-vuotislahjan. Kiitos siitä ja upeasta paikasta.

Suunnittelupalaverimme jälkeen meitä oli lähdössä yhdeksän jäsentä, kolme autokuntaa.

Aluksi mietitytti, miten sujuvaa yhteiselomme tulisi olemaan, kun tällä porukalla ei ennen olla maattu samalla laverilla. Perustettiin Whats App-ryhmä ruokalistoja ja muita asioita laatimaan.

Maija tekee perunalaatikon, Merja kanakeiton, Seija lihakeiton, Tuula hernekeiton ja mä pellinkiläisen makaronilaatikon sekä nakkikkeiton.

Kukin hommaa leivät pällisineen sekä kahvipaketin ja jonkun verran puuroryynejä. Joitain yhteisostojakin sovittiin. Innostuneet toivat kahvikakkuja, omenoita, hedelmiä tuoreina ja jalostettuina. Vatsalääkkeitäkin varmuuden vuoksi.

Seuraavassa hataria muistikuvia viikostamme.

Perjantaina 15. syyskuuta lähettiin Kymenlaaksosta kohti pohjoista kolmea eri reittiä. Vaihdettiin appiryhmän kautta matkan edistymistä ja yöpymistietoja.

Lauantaina Susikyröön, sitten kun keritään. Punainen Rellu ehti ensin. Alueella hiljaista. Ehdittiin keittää muille tulokahvit. Pientä kuhinaa porukan sovitellessa kamojaan kellariin, terassille, keittiöön ja makuusijoille.

Erähenkiset Atso ja Merja pystytti ”yksiön”. Juttua riitti ja joku taisi kuunnellakin. Pari miehistä ehti saunoa. Maljoja yhteiselle viikolle nostettiin. Sitten unta ja huomista Hetan keikkaa odottamaan.

Sunnuntaina liikkeelle lähtö puuron, munan ja kahvin voimalla (Tuotiin 60 + 20 kananmunaa). Ketomellan kautta Hettaan Luontokeskukseen. Aina uutta katsottavaa.

Ihailtiin Lauri Pappilan taidokkaasti puusta tekemiä aidon näköisiä lintuja. Opittiin tietämään mikä on Struven ketju. Opas vielä meille selvitti netin kautta, mikä viherkasvi – tutun näköinen – oli kahvion pöydällä.

Muistelin: ”Sillä on joku huono nimi. Ruiskii siemeniä muihin ruukkuihin.” Paha poika oli nimi!

Vielä opittiin: Etsittäessä tarkalta kartalta tiettyä paikannimeä kannattaa varmistaa, että karttasivun oikea puoli on esillä.

Kello 14 alkavaan jumalanpalvelukseen kiirehdittiin. Paikalla jo suntio ja kanttori. Lehtimäen bussilastikin tuli sanan kuuloon. Pappi oli nuori viehättävä **Essi Aalto**, kirkkoherran lomittaja. Piti inhimillisen saarnan – aiheena lapsiperheeseen vieraiden tulon aiheuttamat askareet virkatehtävien paineessa.

Kirkkokahveita ei siellä tarjottu ja nälkäisinä kiirehdittiin Jussan Tuvalle. Lappu ovessa kertoi, että tänään tilapäisesti paikka suljettu. Joku tiesi kertoa, että vieressä paikka, josta saa hyviä poroburgereita. Yks kaks grilli oli jonottajia täynnä. Armaani kanssa söimme 120 gramman burgerit, muut 190 grammaset. Muonion kautta ajelimme ”kotikyröön”. Kello 23.13 alueen yli loimotti revontulet!

Maanantaina puuro-munakahvi/teeaamiaisen jälkeen reippaana liikkeelle, kuka minnekin.

Veijo puiden pilkontaan, Erkki, Ari, Seija ja Tuula Montelli-Nammala-Pallas retkelle. Atso ja Merja pyöräretkelle yöpymään Punaisilla Hiekoilla.

Kaksi jalkavaivaista isoäitiä teki kiireettömän matkan itään pitäjän rajan suuntaan ja takaisin. Ulkoilua tuli 4–5 tuntia.

”Sauna olis kiva” viesti tuli ja me emme olleet vielä edes eväitä ehtineet syödä. Lähilaavulla pysähdyttiin. Viestitettiin Veijolle, joka jo olikin kahden nuoren naisen kanssa rantasaunan lämmityspuuhissa.

Tuvassa lämmitettiin porukalle Maijan jo kotona tekemää perunalaatikkoa. Se olikin tosi hyvää, ei mitään tavanomaista. Perunat pieninä kuutioina ja jauhelihalla vahvistettuna. Kirjallista ohjetta odotellaan.

Joku jossain tänään oli hetken nähnyt aurinkoa! Ruskaakin oli. Jos osasi oikein katsoa. Kosteaa.

Tuttu Tepu toi louhikkoisen loppumatkan uuvuttaman Pallaksen porukan takaisin Susikyröön ja samalla tutustui alueeseen. Kaikki alueella muissakin majoissa olevat halusivat saunoa tänään rantasaunassa. Uni kaikille maittoi hyvin, jos oikein muistan.

Tiistaina normaalit aamutoimet. Erkki tulentekijä, Seija muissa keittiöpuuhissa. Veijo sai päivystyskeikan Punaisille Hiekoille. Onneksi tilanne tasaantui ja kaikki huokaisi helpotuksesta.

Ari, Seija, Erkki ja Tuula lähti Pallasjärven luontopolulle. Veijo, Maija ja mä Hietajärvelle. Paljon porukkaa polulla. Parkkipaikalla jo näimme, että muun muassa Lehtimäen bussi oli ulkoistanut porukkansa. Vettä tihutti ja lopulta satoi, kun saavuimme Hietajärven isolle grillikatokselle.

Ulkolainen nuorisoryhmä suomalaisen oppaansa kanssa oli liikkeellä ja aikoivat leiriytyä lähimaastoon. Me paistettiin grillimakkarat ja nautimme ne tölkkijuoman kanssa. Ulkona vaatimatonkin ruoka maistuu hyvältä.

Odottelimme tovin luontopolkulaisia, kunnes tuli viesti, että läpimärkinä olivat palanneet kämpille. Maijan mittari kertoi, että askellusta oli tullut tänään 13 000! Voiskohan huomenna huilia?

Pekan-Oskarin sauna lämpeni. Tiimityönä sillimunaleivät alkupaloiksi.

vuotta

Tunturiladun syyskokouksen alkajaisiksi muistettiin viime vuonna hallituksesta pois jääneitä jäseniä. Lämpimän torkkupeiton saivat **Sirpa Alapuranen** Kavtsista, **Erkki Maununen** Alppaksesta, Hanna Sinilehto Kolbmasta ja **Tuula Forström** Kuovzasta.

Toimintasuunnitelma hyväksyttiin pienin tarkennuksin, ja talousarvio hyväksyttiin myös esitetyssä muodossa.

Paavo Ahonen sai jatkopestin Tunturiladun puheenjohtajana ilman vastaehdokkaita.

Hallituksen erovuoroisista jäsenistä **Marita Jääskeläinen** Tsietsasta ja **Hannu Liljamo** Owlasta valittiin uudelleen. **Markku Salminen** Kuoktesta ja **Satu Ojala** Geatkista olivat ilmoittaneet, etteivät olleet enää käytettävissä. Heidän tilalleen valittiin **Inka Helenius** Alppaksesta ja **Vesa Salonen** Logista. **Sirpa Karvonen** Kavtsista pyysi eroa hallituksesta yhden vuoden jälkeen ja hänen tilalleen vuodeksi valittiin **Aslak Söderman** Kavtsista.

Tunturiladun sääntömuutos hyväksyttiin nyt toisessa käsittelyssä eli ne astuvat voimaan ensi vuoden alussa.

Tunturiladun hallituksen jäseniksi valittiin vuodeksi Aslak Söderman Kavtsista. Kahden vuoden pestin saivat Inka Helenius Alppaksesta ja Vesa Salonen Logista. Erovuoroisista jatkopestin sai Marita Jääskeläinen Tsietsasta.

Sääntöihin tehdyt oleellisimmat muutokset koskivat etäosallistumisen mahdollisuutta syys- ja kevätkokouksiin sekä jäsenten ikärajan laskemista 16 ikävuodesta 15 vuoteen kokousten päätöksenteossa.

Puheenjohtajan toimikausi on jatkossa enintään neljä vuotta ja hallituksen jäsenten enintään kolme kaksivuotiskautta.

Yhdistyksen tavoitteista korjattiin kohta, jossa oli aiemmin saamelais- ja Lapin kulttuurin tunnetuksi tekeminen. Nyt se korjattiin muotoon saamelaiskulttuurin tunnetuksi tekeminen.

Susien kokouksessa valittiin susivaliokunnan uudeksi jäseneksi tuore johtajasusi **Raija Palosaari** Njallasta eroa pyytäneen Oktan **Sirkka-Liisa Markkasen** tilalle.

Susivaliokuntaa johtaa edelleen johtajasusi **Anja Kylävalli** Logista ja muut jäsenet ovat tunturisudet **Marjatta Nuutinen** Tseitsasta ja **Juhani Lahtinen** Geatkista sekä johtajasudet **Hanna Sinilehto** ja **Mikko Suominen** Kolbmasta.

Kolme uutta sutta rääthyyn

Susiaisia vietettiin tuttuun tapaan iltahämärässä, Linnasmäen kokoushotellin takana olevassa metsässä.

–Tämä Susiaistapahtuma on muistutus onnistuneista eräretkeilyistä, opituista taidoista ja kunnon kohottamisesta. Tunturilatulaisille on tuttu teema ”liiku ja tule toimeen luonnossa”.

–Tämän toteuttamisessa olemme alallamme. Tästä huolimatta voisimme aktivoida tunturilatulaisia entistä enemmän retkeilemään Lapissa ja tekemään uusia tavanomisesta poikkeavia eräretkiä, löytämään uusia ennen kokemattomia retkialueita, eli saamaan entistä enemmän irti jalosta harrastuksestamme, sanoi noita vihkiäispuheessaan.

Johtajasudeksi numerolla 190 vihittiin **Raija Palosaari** Njallasta. Hän oli estynyt tulemaan paikalle.

Tunturisusia vihittiin kaksi. Kavtsin **Ilkka Vatasen** susinumero on 1661 ja samoin Kavtsin **Paavo Ahosen** 1662.

Noita vihki Paavo Ahosen tunturisudeksi.

Susiaisyleisö haki istuinpaikkansa Linnasmäen takana olevan metsän kiviltä.

Pellinkiläistä pääruoaksi, porkkanaraastetta, punajuurilohkoja, ketsuppia ja puolukkahilloa lisäväriksi. Maija ja Seija avustivat jo kotona oikean kätensä kiehuvalla vedellä rakoille polttanutta mummua. Onneksi oma ensiapumies paikalla ja matkassa mukana. Lunta taivaalta! Atso ja Merja muuttivat taloon.

Keskiviikko kello 5 meni sähköt hetkeksi ja sitten koko aamupäiväksi. Luntako liikaa langoilla? Autojen katoilla yhdessä vaiheessa seitsemän senttiä. Uutta valkoista lunta sataa... Hellat toimii ja valoakin riittävästi. Omenamehu terästi kaurapuuroa. Tunnelmallista.

Erkki ja Veijo lumitöissä. Ari jossain tornin kaadossa. Kerhotoimikunta kokoontui. ”Kaikki ymmärsin, mitä kuulin. Mitään en muista” -lainaus sopinee tähän tilanteeseen. Merjan tekemää kanakeittoa nautittiin. Ari ja Maija paistoivat lettuja keittokatoksessa. Taikinan teossa useat olivat avustaneet. Erkki tarjosi – nam! – lakkahilloa letuille. Olipa mukava mennä lumesta erottuvaa putsattua polkua pitkin maisema-köyhäinhoitokonttoriin. Ei edes otsalamppua illalla tarvittu.

Torstaina kaksi astetta PAKKASTA! Kaikilla kesärenkaat. Huolestuneita puhelinsoittoja etelästä. Ei hätää. Mehän vasta lauantaina lähetään. Viime yönä kumminkin joku nukkui huonosti. Pakko pitää luppopäivä. Miehet nostivat veneen talvisijoille. Kukaan ei kalastellut. Ruokaa riitti.

Osa porukasta lähti tunturiin, osalle riitti Ahovaaran kierros ja paistoivat laavulla

Marjukka Taavitsainen

Merkitty polku ”köyhäinhoitokonttoriin”.

grillimakkaraa. Luppolainen keitteli kotiutujille kahvit ja kaivoi bostonkakkua pöytään.

Erkki, Ari ja Seija keittelivät lihakeittoa, minkä jälkkäriksi tarjolla hedelmäkiisseliä. Vatsalääkettä varmuuden vuoksi. Iltayhdeksältä sataa räntää. Ilma kumminkin niin lämmintä, että lumet alkoi sulaa.

Tupaa ei tarvinnut varsinaisesti lämmittää; ihmiset ja ruoanlaitto lämmitti. Ennen kymmentä kämppä hiljeni. Yöliikkujat olivat näkevinään revontulia.

Perjantaina +neljä astetta ulkona. Tihuttaa. Puuro, munat ja niin edelleen. Merja taas tiskasi. Pakkausta. Turhat tavarat kämpästä siivouksen tieltä.

Yritän lounasta kootuista teoksista. Eilistä lihakeittoa, pellinkiläistä. Kahvit, kalakukkoa ja Maijan kahvikakkuja. Lumet sulaa, tunturit sumussa. Kello 12.15 tupa siivottu, miehetkin osallistui.

Atso lämmitti Pekan-Oskarin saunan. Naiset saunoi ensin.

Noin kello 18 kokoonnuttiin vanhaan pirttiin. Pidin aiemmin Pekan-Oskarin ”saarnastuolista” aikomani ehtoohetken. Porukka oli hiljaa ja tais kuunnella. Virrestä 510 lainailin jotain pätkiä: nöyryydestä, yhden askelen keralla ottamisesta, perille pääsystä ym. Jokainen kykynsä mukaan, tuemme toisiamme, yritämme sanoa ihanasti, jne. Viimeinen ilta herkistää.

Senorimme Erkki totesi – menneistä usein puhuttaessa – ajatellaan eteenpäin ja jos oikein ymmärsin – tavoitteellisesti. Viinitilkat, suolakeksit, jarmonkakkua. Myöhemmin kerroin omat ”Kuutamolla” vaihtoehtoni. Joku arvasi oikein.

Uskoivat todeksi muun muassa Danny Kayen kohtaamiseni työpaikallani, mutta ei valheeksi paljastunutta Esa Pakarisen tapaamista bussissa.

Mukava, leppoisa, ruokaisa viikko loppumassa. Eikä ees Raattaman Rismassa käyty. Iltapalaksi vielä kuumitettiin nakkeja ja loput grillimakkarat. Ajoissa unten maille, paitsi Veijo, joka selitti Pekan-Oskarin tupaan vettä vaatineelle kylmän tilan sulkusysteemiä. Joku mainitsi aamukuudesta.

Lauantaina kello 6.02 kana kiekui. Verkkaista kuhinaa. Maija aamupuuron keitossa. Lupasin Veijon kanssa hoitaa lopputiskit, molokkijätekeikan ym, jotta yhtä soittoa etelärannikolle ajavat ehtisivät valosaan aikaan kotiin.

Vain yhet läpsyt jäi perään heitettäviksi. Kotimatkat hyvässä kelissä. Valkealalaiset yöpyivät Livojoella, me Oulussa. Kiitos ystävät! Suhteet syveni ja lanttu lataantui. Ei lehtiä, mainoksia, laskuja, mediamylläkkää etelän tyyliin. Kiitos tunturilatulaisille

Tuula Forström

Maisemaa Pyhäjoenpolun reitiltä.

tästä lataantumismahdollisuudesta ja kaikista muistakin tukikohdista.

Taavitsaiska

P.S.

Koira-Oskarin portailla heiluttavalta 2-vuotiaalta Kuuralta saamastani hellyttävästä hymystä riittää virtaa pitkälle pimenevään syksyyn. Ja muuten – Tuulan hernekeitolle ei enää päivät riittäneet.

Sama tantta

Kumpen väki kerhoviikolla Susikyrössä

Maija Kakriainen

Taivaskeron rakkaa.

Ruska mielessämme lähdimme täysi linja-autollinen kumpelaisia keskelle kauneinta Lappia, Susikyröön. Viikon ajan olimme jatkuvasti liikkeellä isolla porukalla työikäisistä kasivitosiin.

Sunnuntaina matkasimme ensin linja-autolla ja loppumatkan, noin kolme kilometriä kuljimme jalan Ketomellasta Punkaharjun kautta Hietajärvelle, korkeiden rantatöyräiden väliin. Matkalla katsoimme Näkkälän paliskunnan Maraston poronerotusaidan.

Tällä kertaa järvi oli tuulinen aivan rannan kotaan asti, missä evästelimme. Samalla reissulla jätimme vaeltajat tunturiin ja myös iso osa porukkaamme kirmasi Pippokerolle, lähitunturille.

Maanantain kohde oli Pallastunturi, paikka, mikä on nähtävä ja koettava.

Linja-autolla pääsimme perille, luontokeskus oli purettu ja uutta suunnitellaan. Kävelylenkki Taivaskerolla olevan Helsingin vuoden 1952 olympiatulen sytytyksen muistomerkin kautta on itsessään kokemus. Sen toiset kulkevat vaelluskengissä ja toiset kumisaappaissa, varovaisesti tai jalkojaan vikkelään rakkaan asetellen. Näkymät ovat hienot.

Vuontisjärvelläkin löytää katsottavaa aivan läheltä.

Päiväpatikointi Ahovaaran kautta tuo esille myös alueen historiaa; siellä on sijainnut vuosia sitten hyppyrimäki Vuontisjärven suuntaan. Alas tullessa polun varrella ovat käytöstä poistetut kalanviljelyaltaat.

Hommajärvi on Vuontisjärven jatkumona ja sen ympäristöön teimme uuden retken **Jouko Koivun** kanssa sisältäen luonnon seurantaa, keskustelua ruskan etenemisestä, jäkälistä, sienistä.

Alue on nyt tontitettu ja pian siellä on lisää lomataloja kuten jo valmiina oleva yksi lisämajoitteena käyttämämme Hommalinnakin.

Lappi lähellä luontoa kokien on erilainen kuin Lappi taajamien hotelleista koettuna ja se oli elämys myös retken ensikertalaisille.

Retkiviikkoomme kuului ruokavarastojen täydennys Autton kaupassa sekä poropizza Ravintola Loimussa, elokuva Mestari Chengin ”Sirkan baarissa”.

Päiväretki kävellen Montellin majalle ja evästelyt siellä oli ruskaviikon huipennus kirkkaassa auringonpaisteessa ja maaruskan syvetessä.

Sillä välin ahkerat porukan kalastajat saivat pyydyksillään siikaa ja ahventa Vuontisjärvestä.

Viimeinen Lappi-päivä meni majoitteita siivoillessa ja lettukahvilla Kotakahvilassa.

Illalla ruokailimme koko porukka Hotelli Vuontispirtissä, missä oli myös mahdollista ruokailla koko viikon ajan ja sitä mahdollisuutta moni käyttikin meistä.

Lappi mielissämme palasimme lauantai-iltana takaisin Pohjois-Karjalaan ja osa kumpelaisia jäi matkalle.

Maija Kakriainen

Alpo Rummukainen

Kalastajat Martti ja Reijo.

Luontokävelyä Jouko Koivun johdolla.

Näkkälän paliskunnan poroerotusaidalla.

Seija aamu-uinnilla Hommajärvessä.

Ahovaaralle kävelijät.

Ikä on vain numero Sinikalle ja Ainolle.

Talkootyö ja tekijät.

Kumpen äijät Pallaksen poluilla

Onni Voutilainen

Neljän äijän ajatuksena oli patikoida Pallas-Yllästunturin kansallispuiston poikki enimmäkseen omia polkuja kulkien.

Kuuden päivän kulkureitiksi muovautui Hietajärvi-Tappurin autiotupa-Rautuojan autiotupa-Pahakurun autiotupa-Sioskuru-Varkaanjärven kota-Susikyrö. Patikointi tapahtui vaihtelevien syyssäiden vallitessa ruskan väriloistosta nauttien.

Vaeltajien ”ruskaliikenteeseen” saimme tuntumaa myös reittimme vähän syrjemmällä olevilla autiotuvilla.

Rautuojan tuvalle pelmahti seuraksemme Rovaniemen Liikuntaopiston kolmenkymmenenkahden liikunnanohjaaja-opiskelijan joukko.

Sateisen luppopäivämme aikana ehdimme kuitenkin kohentaa pihapiirin nuotiopaikan ja vaihtaa tyhjän säiliön huussin istuimen alle.

Oman elämyksensä yöuniemme ajaksi tarjosi teltoissa yöpyneiden nuorten märät vaatteet kaminan ympärillä.

Pahakurun tuvalle patikoimme Outtakan rinteitä seuraten, sen huiputus ei ollut mielekästä sadepilvien peittäessä sen.

Reissumme ainoan huiputuksen teimme Suastunturilla kulkiessamme ainoastaan kuuden kilometrin matkan Hetta-Pallas retkeilyreitillä Suaskurun kodalle.

Sieltä nousimme vähän matkaa Lumikeron rinnettä josta yhden hyvän mustikkapaikan löydettyämme laskeuduimme Varkaanjärven kodalle. Siellä meillä oli reilusti tilaa yöpyä: jokaisella oma pöytä ja laveri jossa unet maistuivat illan lettukestien jälkeen.

Viimeinen vaelluspäivä tarjosi Tynnyrijärvellä hienon luontoperformanssin: Rannalle tullessamme järven peitti sankka sumu. Sen hiljalleen hälvetessä ja auringon ilmestyessä sumun takaa veden pinnalle kuvastuivat rannan puut ja takana olevan Lumikeron ääriviivat – sykähdyttävä kokemus!

Ennen Susikyröön saapumista saimme vielä ihailla Hommakankaan dyyniharjulta avautuvia näkymiä Hommajärvelle.

Pidimme reissullamme retkipäiväkirjaa kirjoittaen siihen vuorollamme kunkin päivän kokemuksiamme.

Jokaisella päivällä oli päiväkirjassa oma intronsa mietittäväksi kulkemisen aikana.

Viimeisen päivän introna oli tuntemattoman ajattelijan toteamus meistä miehistä:

”On kolmenlaisia miehiä: Eräät oppivat lukemalla. Toiset oppivat tarkkailemalla. Ja loput ovat niitä, joiden itse täytyy pissiä sähköaitaan.”

Lumikero Suastunturilta nähtynä.

Taisimme yhdessä kulkiessamme oppia sen, että myös äijäporukalla on hyvä olla yhdessä luonnossa. Eipä taaskaan ollut hukkareissu!

Näin tuumailee
Voutilaisen Onski,
reissun funtsailija

Rautukurun eräs ihastuttava lampare.

Maisema ”kohdillaan”.

Sumua Tynnyrijärvellä.

KÄMPPÄTOIMIKUNNAN KUULUMISIA

Kämppätalkoissa poikettiin perinteistä

Tämän kesän kämppien huoltotalkoot päätettiin pitää perinteisestä poiketen vasta elokuussa, kun edellisenä vuonna huomattiin, että kesäkuussa retkeily ja täten kämppien käyttö on lisääntynyt.

Toisaalta nyt talkoiden aloitusvuoron ollessa Talaksella ei tarvinnut jännittää, ehtiikö Talasjärvi sulaa ennen meidän tuloa vai ei. Pari kertaa kesäkuun alussa näin on ollut ja on jopa jouduttu vaihtamaan aloitus Kyröön.

Loppukesän suurempi ilmankosteus ja päivien reippaat vesisateet aiheuttivat kuitenkin päänvaivaa tekstiilien pesun ja kuivatuksen suhteen.

Kiisalla oli kaikkein parhaimmat kelit ja siellä saatiin kaikki matot ja patjojen/tyynyjen suojukset pestyä ja kuivaksi.

Talaksella olikin ohjelmassa vain mattojen pesu, mitä varten osui sopivasti pari kuivempaa päivää, sillä patjoihin ja tyynyihin vaihdettiin vanhojen huonokuntoisten päällisten tilalle uudet.

Susikyrössä matot jäivät pesemättä, koska sen viikon aikana ei ollut mitään mahdollisuutta saada niitä kuivaksi. Onneksi Hettaan oli edellisenä vuonna avattu uusi pesula, joten patjojen/tyynyjen päälliset käväisivät siellä puhdistautumassa.

Toinen iso työ suursiivousten rinnalla on puutalkoot. Talaksella ja Kiisalla kaksi henkilöä ahkeroi koko ajan, jotta puuvajat saatiin täytettyä.

Kyrössä kolme henkeä oli puupinon kimpussa lähes koko viikon ja moottorisahaa, kottikärryjä ja uuden uutukaista klapikonetta käyttäen se saatiinkin siirrettyä vajaan uunikelpoisina kappaleina.

Pari viikkoa myöhemmin paikalle tuli jo uusi puupino odottamaan seuraavia talkoolaisia. Paljon muutakin tehtiin ja yhteenveto niistä löytyy aikanaan tämän vuoden toimintakertomuksen liitteenä.

Talkoiden yhteydessä tehdään myös inventaariota kämpillä olevista astioista.

Mielenkiintoista oli, että Kyrössä löytyi kattilan kansia kahdeksan kappaletta enemmän kuin kattiloita. Ylimääräiset kannet ovat nyt keittokatoksessa, jos joku sattuisi tarvitsemaan.

Talaksella puolestaan ruokalusikoiden kohdalla on käynyt kato. Tänä vuonna niitä laskettiin olevan 17, kun vuonna 2017 niitä oli vielä 30.

Kansia on, mutta missä kattilat?

Sirpa Alapuranen

Välillä pitää huilata!

Talkoolaisia oli yhteensä 17 eri henkilöä kuudesta eri kerhosta (Alppas, Kavtsi, Kumpe, Kuokte, Kuovza ja Logi) ja kerhottomien ryhmästä.

Kerhon jäsenmäärään suhteutettu osallistumisaktiivisuus oli suurin Alppaksella, jonka jäsenmäärästä peräti yhdeksän prosenttia oli mukana (!!!!), Kuovza oli toisena seitsemällä prosentilla. Isojen kerhojen läsnäolo oli puolestaan sangen vaatimatonta, miksiköhän.

Suuret kiitokset talkoisiin osallistuneille: Atso, Eeva, Erkki, Inka, Irma, Jari, Jukka, Jyrki, Merja, Paavo, Paula, Pirkko, Päivi, Riitta-Liisa, Tarja ja Teuvo.

Ensi vuonna talkoot ovat perinteisesti kesäkuussa viikoilla 23-25 järjestyksessä Kyrö - Kiisa – Talas. Tervetuloa mukaan!

Sitten haluan muistuttaa muutamasta kämppien sääntöihin ja käytäntöihin liittyvästä asiasta.

Tutustukaa sääntöihin viimeistään kämpällä ollessanne, sillä ne löytyvät Tunturiladun verkkosivujen lisäksi kunkin kämpän kämppäkirjasta. Kämppätoimikunnan jäseniin voi myös aina ottaa yhteyttä epäselvissä asioissa.

Kämppien Avain- ja Käyttösäännöt, kohdat 5, 15 ja 13:

5. Aluemaksun maksuvelvoite *muodostuu, kun aluetta tai sen palveluita käytetään. Avaimen lunastus ei vapauta aluemaksuista.*

15. *Kämppiin voi majoittua vapaana oleville petipaikoille sekä alueelle omiin majoitteisiin varauksista huolimatta.* ***Kämpän muihin palveluihin (liesi, pöytä ym.) on vapaa pääsy myös silloin, kun kaikki petipaikat ovat varatut ja käytössä.***

13. *Petipaikkojen varausajalta perittävät* ***aluemaksut suoritetaan etukäteen*** *Tunturiladun tilille.*

Kun teette petipaikkavarauksia, niin huomatkaa, että kaikki varatut paikat ja vuorokaudet on myös maksettava, ellei niitä ole peruttu Avainsääntöjen kohdan 14 mukaisesti.

Susikyrön, Susi-Talaksen ja Susi-Kiisan järjestyssäännöt, kohdat 5 ja 18:

5. Koirien ym. lemmikkieläinten tuominen sisätiloihin *on sallittu Susikyrön Koira-Oskarissa ja Susi-Kiisan Pekan kammissa.*

18. *Susikyröä koskevat säännökset*

Lämmitystolppia saa käyttää vain autojen moottorin lämmittämiseen.

Lopuksi muistutan siitä, että jokaisen kuuluu itse viedä kämpiltä omat sekajätteensä pois. Niitä, kuten esimerkiksi henkilökohtaisia kertakäyttöisiä hygieniatuotteita (terveyssiteet, inkontinenssisuojat yms.), ei kuulu laittaa ulkokäymälöiden alusastioihin, kiukaan pesään eikä halkopinoon odottamaan, että aika hoitaisi asian tai joku muu veisi ne sieltä pois.

Kämppätoimikunnan puolesta kiitän kaikkia kämppiä käyttäneitä jäseniämme kuluneesta vuodesta ja toivon, että tulevanakin vuonna käytte ahkerasti kämpillämme.

Sirpa Alapuranen
Kämppätoimikunnan jäsen

Kangasmerkit ovat nyt saatavissa!

Susijärjestelmä sai uuden arkikäyttöön tarkoitetun susimerkin edelleen käytössä olevan perinteisen merkin rinnalle. Tavoitteena on madaltaa kynnystä susimerkin käytöstä yleensä sekä tehdä susijärjestelmää tunnetuksi. Merkki on kaikille susiarvoille samanlainen.

Tunturiladun merkistä on teetetty myös samantapainen kangasmerkki.

Merkkien taustalla on liimapinta, joten ne voi joko ommella tai silittää kiinni kohteeseensa.

Merkkien hinta on 2 e/kpl tai 5 e/3 kpl.
Saatavana kun ”kauppa on auki” eli Tunturiladun tapahtumien yhteydessä tai ottamalla yhteyttä Inka Heleniukseen helenius.inka@gmail.com

TUNTURILADUN RETKIMUISTIO

20.–27.1.2024 Täydenkuun hiihtovaellus (Tsietsa)
Erämaavaellus, jossa majoittuminen tuvissa tai niiden läheisyydessä teltoissa. Alue tarkentuu marraskuun aikana. Päivämatkat ja etenemisvauhti kohtuullisia, mutta ajankohdasta johtuen tulee varautua vaativiinkin olosuhteisiin. Tied. ja ilm. 17.12. menn. Päiville paivi.korolainen@gmail.com p. 044 027 3708 tai Marjatalle marjatta.nuutinen@gmail.com p. 040 722 0630.

16.–23.3.2024 Hiihtoviikko Ukko-Hallaan (Geatki)
Kerhon hiihtoviikon kohteena on tällä kertaa Ukko-Halla Kainuussa. Mökkimajoitus, jossa tilaa 9 hengelle. Viikon aikana nautitaan keväthangista joko ryhmässä tai omaan tahtiin. Tied. ja ilm. Juhani Puputti, p. 044 339 9943 juhani.puputti@gmail.com

Viikko 26 Kesävaellus (Geatki)
Tarkemmat tiedot seuraavassa lehdessä.

Tunturilatu-lehden 1/2024 retkimuistioon julkaistavaksi tarkoitettu aineisto tulee toimittaa viimeistään 23.1.2024 osoitteella osatu7997@gmail.com
Verkkosivuille kerhot päivittävät itse tulevat tapahtumat ja ilmoittavat tiivistetyt tiedot myös lehden retkimuistiota varten.

HUOM. Tapahtumat löytyvät myös Tunturiladun verkkosivuilla olevasta tapahtumakalenterista!
Yritetään saada vastinetta retkien järjestäjille. Yksi parhaista palautteista on runsas osallistuminen. Huomioi myös mahdolliset yhteiskuljetukset retkikohteisiin. Niitä kannattaa tiedustella, vaikka kohteena on ”omat polut” retkikohteen suunnassa.

OSTA OMAKSI UUSI TUNTURILADUN AVAIMENPERÄ

Tunturilatu on hankkinut omalla logollaan ja nimellään varustettuja avaimenperiä, jotka tulevat nyt myyntiin.

Avaimenperien kappalehinta on 5 euroa.
Se voidaan myös postittaa sinulle, jolloin kappalehinnan päälle tulee postimaksu.

TILAUKSET: helenius.inka@gmail.com. Liitä tilaukseesi postiosoitteesi. Kun maksusuoritus näkyy Tunturiladun tilillä, saat avaimenperän postitettuna kotiisi. Tunturiladun tilinumero on FI11 4108 0010 3176 86 ja maksun viitenumero on 1410.

Avaimenperiä on myynnissä Tunturiladun tilaisuuksissa!

Messuilla mukana?

Onko kerhonne mukana messuilla tai suunnitteletteko osallistuvanne johonkin vastaavaan yleisötapahtumaan? Onko Tunturiladun jäsenillä, jotka eivät kuulu kerhoihin, suunnitteilla jotain yhteistä vastaavaa toimintaa?

Kerho tai jäsenrypäs voi järjestää tapahtuman, joka on tarkoitettu tietylle kohderyhmälle, esimerkiksi nuorille tai senioreille, jotka eivät ole Tunturiladun jäseniä. Tärkeintä on tehdä Tunturiladun toimintaa tunnetuksi tuleville jäsenille.

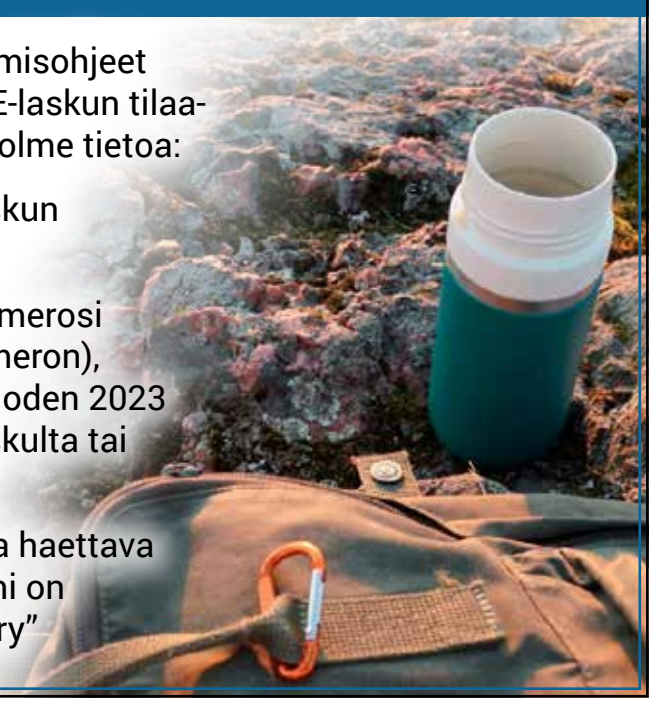
Tunturiladun budjetissa on varattu tälle vuodelle rahaa, jolla Tunturilatu avustaa kerhoja ja jäsenryppäitä tapahtumajärjestelyissä. **Anomukset avustuksesta on tehtävä etukäteen Tunturiladun hallitukselle osoitteeseen hallitus@tunturilatu.fi**

Ja jos tarvitsette tapahtumaanne Tunturilatu-lehtiä, niistä voi tehdä varauksen ennen lehden aineistopäivää. Näin saatte mahdollisimman tuoreita lehtiä jakoon. Varaus tehdään osoitteeseen osatu7997@gmail.com

SUOMEN LATU

TILAA E-LASKU

Tilaa jäsenmaksulasku E-laskuna

Lue E-laskun tilaamisohjeet pankkisi sivuilta. E-laskun tilaamiseen tarvitset kolme tietoa:

1. jäsenmaksulaskun viitenumeron
2. uuden jäsennumerosi (eli asiakasnumeron), jonka löydät vuoden 2023 jäsenmaksulaskulta tai Jäsenpolusta
3. verkkopankissa haettava laskuttajan nimi on ”Suomen Latu ry”

Alppas ja Kuokte odottavat sinun osallistuvan

TUNTURILADUN KEVÄTPÄIVILLE 26.–28.4.2024

Leirikeskus Rantalahdessa, Janakkalassa.

Tarkempi ohjelma lehden seuraavassa numerossa.

Lämpimästi tervetuloa!
Tunturikerho Alppas
Tunturikerho Kuokte

Avain lahjaksi!

Oletko miettinyt, että tunturilatulaiselle mieleinen lahja on kämppäavain. Sen voi ostaa lahjaksi henkilölle joka on ollut Tunturiladun jäsen vähintään vuoden.

TIEDUSTELUT:
Sirpa Alapuranen, p. 050 597 5811
sirpa.alapuranen@luukku.com

KAUPPA AUKI

MYYTÄVÄT TARVIKKEET

	á
Hihamerkki	1,70
Pinssi	1,70
Avaimenperä	5,00
Kangasmerkit	2,00/kpl tai 3 kpl/5,00
Susimerkki	5,00
Susimerkki nauhalla	6,80
Tunturilatu-tarrat (12 pientä tarraa)	2,00
Tunturilatu-tarra (iso)	1,30
Viiden vuosikymmenen vaellus -kirja	0,00 + postimaksu
Kuudes vuosikymmen -kirja	0,00 + postimaksu
Historiikit (kaksi kirjaa)	25,00

Susimerkit myydään vain vihityille susille.

Maksuasioista:

Tunturiladun pankkitili on **Oma Säästöpankki FI11 4108 0010 3176 86.** Tälle tilille maksetaan kaikki Tunturilatua koskevat maksut.

Tunturiladun tarvikkeita voi tilata yhdistyksen taloudenhoitajalta: helenius.inka@gmail.com
Tarvikkeet toimitetaan postitse tai sopimuksen mukaisesti.
Tarvikkeita on myynnissä myös Tunturiladun yleisissä tapahtumissa.

Metsähallitus juhlisti Puurijärvi–Isosuon kansallispuiston 30-vuotistaivalta

Puurijärvi–Isosuon kansallispuisto sijaitsee eteläisessä Satakunnassa, Kokemäen ja Huittisten kaupunkien alueella.

Metsähallitus oli pyytänyt sidosryhmiä paikalle esittelemään toimintaansa. Lauantaina ja sunnuntaina 16.-17. syyskuuta Tunturikerho Geatki osallistui tapahtumaan Ala-Kauvatsanjoen nuotiopaikalla.

Laavun uudella tulentekopaikalla grillattiin noin 200 Metsähallituksen tarjoamaa makkaraa hyvien keskustelujen kera.

Erityisesti vierailijoita keskustelutti Tunturiladun kiinteistöt Lapissa ja niiden käyttömahdollisuudet sekä Geatkin kesäisin järjestämät niin sanotut nuorisovaellukset.

Tilaisuuden jälkeen Metsähallituksen julkaisussa todettiinkin Tunturikerho Geatkin toiminnan esittelyn Ala-Kauvatsanjoella sopivan hyvin laavun ympäristöön.

Tulentekopaikalle tulevilta vaadittiin hieman enemmän viitseliäisyyttä, koska autolla ei päässyt ihan perille. Olipa muutama vene ja kanoottikin osannut vesiteitse paikalle.

Juhani Lahtinen

Tapahtumaan osalllistui ilahduttavan paljon lapsiperheitä. Makkaransyönnin lomassa kävijöitä kiinnosti kansallispuiston lisäksi myös Geatkin ja Tunturiladun toiminta. Kankaanpään perhe tenttasi Esko Lahtista kerhon toiminnasta.

Syksyisessä viikonlopussa oli esillä erilaisia majoitteita ja talviseenkin retkeilyyn liittyviä varusteita.

Esittelimme Tunturiladun toimintaa viimeisen lehden ja muun materiaalin avulla.

Olimme tuoneet paikalle talviretkeilyyn liittyen ahkion ja metsäsukset, sekä erilaisia majoitusvaihtoehtoja teltasta kotaan.

Paikalla kävi kahden päivän aikana kaiken ikäisiä ihmisiä ja erityisen ilahduttavasti myös lapsiperheitä.

Suomen Ladun Metsämörri tietenkin kiinnosti perheen pienimpiä.

Kaija Lahtinen (vas.), Maarit ja Tiina Syrjälä sekä Airi Ala-Juusela olivat kertomassa kerhon toiminnasta.

Suomen Ladun Metsämörri kiinnosti kävijöistä etenkin perheiden pienimpiä.

Kaiken kaikkiaan koko tapahtumaan osallistujia oli laskennan perusteella runsaat 500.

Juhani Lahtinen
puheenjohtaja
Tunturikerho Geatki ry

Sinustakin voi tulla Tunturisusi

Jokaisella lapinkävijällä, joka arvostaa Lappia ja on kiintynyt sen luontoon, on mahdollisuus Tunturiladun jäsenenä pyrkiä tunturisusien erähenkiseen laumaan.

Tunturisudet ovat susivaatimukset täyttäviä, itsenäiseen vaeltamiseen pystyviä lapinkävijöitä, jotka rajoituksensa tuntien kohtaavat tunturiluonnon ja -maailman. Heille on tärkeää vaellusharrastuksensa ylläpitäminen ja jakaminen sekä tunturialueilla vastuullisen retkeilyn vaaliminen.

Ensimmäiset sudet vihittiin vuonna 1947. Uudet sudet vihitään juhlallisin menoin joka syksy pidettävissä susiaisissa.

Vuoden 2023 susiaisten jälkeen oli vihitty outasusia 66, tunturisusia 1662 ja johtajasusia 190. Seuraavat susiaiset ovat syksyllä 2024. Nyt on hyvä aika suunnitella omat talvi- ja kesävaellukset ensi vuodelle.

Susivaliokunta pyrkii osaltaan antamaan tukea tämän hienon järjestelmän jatkuvuuden turvaamiseen.

Kahden viime vuoden aikana on järjestetty webinaareja, joissa alansa tunnetut henkilöt kertovat omista retkistään, vaelluksistaan sekä niihin liittyneistä varusteista ja tarvittavista erätaidoista. Näitä tilaisuuksia järjestetään tulevanakin vuonna.

Toisena tärkeänä asiana on koettu saada helppo yhteydenpito kerhojen kanssa ja tähän on luotu kerhoaktiivit sähköpostirinki, johon siis kuuluvat kerhojen susivastaavat ja muut halukkaat asiasta innostuneet tunturilatulaiset.

Rinkiin pääsee mukaan ilmoittautumalla susivaliokunnan jäsenelle.

Kolmantena toimintana on pyritty aktivoimaan kerhoja järjestämään tunturivaelluksia ja tunturisusivaelluksen kriteerit täyttäviä vaelluksia ja tiedottamaan niistä aktiivisesti, jotta susiksi aikovat löytäisivät hyviä mahdollisuuksia saada vaellukset tehtyä.

Vaellusten vaativuustason kuvaamisessa on hyvä käyttää **Panu Loisan** Tunturivaelluksien vaativuustasokuvauksia. Tunturiladun nettisivuilta löytyy toiminta -kohdasta eri vuodenaikoina tarjolla olevat kerhojen vaellukset kootusti.

Susivaliokunta toivoo kaikkien tunturilatulaisen aktiivista osallistumista tämän hienon perinteemme ylläpitämisessä ja jatkuvuuden turvaamisessa ja susivaliokunnan jäsenet vastaavat mielellään kysymyksiin.

Yhteystiedot tiedot löytyvät Tunturiladun sivuilta *Tietoa meistä- tunturisudeksi-susivaliokunta.*

Anja Kylävalli
puheenjohtaja
Susivaliokunta